

Навчальна програма зі спецкурсу
«Психологія спілкування»
для учнів 6-х класів із психології
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Кожна людина зацікавлена в тому, щоб уміти правильно і гарно говорити, оскільки це дає їй можливість встановлювати й підтримувати стосунки з оточуючими.

Щоб навчитися правильно і гарно говорити, необхідні основні передумови:

- володіти технікою мовлення;
- знати основні психологічні засади стосунків між людьми;
- знати і вміти, що сказати.

ОСНОВНОЮ МЕТОЮ КУРСУ Є:

- допомогти учням опанувати психологічні методи досягнення мети;
- розвиток навичок уникання стресових ситуацій;
- вчити налагоджувати дружні і ділові стосунки;
- розвивати вміння слухати та розуміти оточуючих;
- допомога у набутті навичок психологічних правил ефективного спілкування;
- підвищення комунікативного рівня у сфері міжособистісних взаємин.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ:

У розділі I. "**Процес говоріння**" (12 год.) розкриваються сторони взаємодії між людьми в процесі спілкування, основні механізми впливу, бар'єри спілкування.

У розділі II. "**Процес слухання**" (12 год.) вивчаються правила слухання один одного, схеми слухання, мови жестів, міміки та погляду, дистанція та голос у процесі спілкування.

У розділі III. "**Основи конфліктології**" аналізуються причини виникнення конфліктних ситуацій та способи їх попередження.

УЧНІ ПОВИННІ ЗНАТИ:

- основні правила і закони спілкування;
- види та етапи спілкування;
- сторони спілкування;
- механізми взаєморозуміння;
- особливості дискусії та публічного виступу;
- причини виникнення конфліктів.

УЧНІ ПОВИННІ ВМІТИ:

- спілкуватися без масок;
- формувати адекватне ставлення до себе та оточуючих;
- контролювати себе під час спілкування;
- визначати оптимальну дистанцію у спілкуванні;
- встановлювати зворотній зв'язок під час комунікативного процесу;
- використовувати механізми психологічного захисту;
- контролювати власну роздратованість у конфліктній ситуації.

УЧНІ ПОВИННІ МАТИ УЯВЛЕННЯ ПРО:

- про соціальний статус у процесі спілкування;
- прояв рис характеру у спілкуванні;
- зворотний зв'язок під час спілкування;
- емпатію та рефлексію як способи сприймання та розуміння один одного;
- *приховані та виявлені конфлікти.*

№	ТЕМАТИКА	К-сть годин	Форма проведення заняття
I. Процес говоріння.			
1.	Вступ до курсу спілкування. Поняття про спілкування. Спілкування як обмін інформацією.	1	Лекція
2.	Види та етапи спілкування. Засоби комунікації	1	Навчально-практична
3.	Бар'єри спілкування. Способи впливу в процесі спілкування.	1	Практикум
4.	Соціальна роль. Суспільні та міжособистісні відносини.	1	Навчально-практична
5.	Механізми взаєморозуміння.	1	Практикум
6.	Семінар.	1	Семінар
7.	Комунікативна, перцептивна та інтерактивна сторони спілкування.	1	Лекція
8.	Риси характеру і їх прояв у процесі спілкування.	1	Практикум
9.	Емпатія та рефлексія як способи сприйняття та розуміння людьми один одного.	1	Навчально-практична
10.	Зворотній зв'язок під час спілкування. Спілкування без масок.	1	Практикум
11.	Знаки уваги при спілкуванні	1	Практикум
12.	Семінар	1	Семінар
81			
II. Процес слухання.			
13.	Процес слухання. Трискладова схема слухання.	1	Лекція
14.	Види слухання. Їх особливості, переваги та недоліки.	2	Навчально-практична
15.	Стосунки під час спілкування. Позиції спілкування.	1	Практикум
16.	Психологічні особливості ведення дискусії	1	Навчально-практична
17.	Семінар. Підсумковий урок за I півріччя.	1	Семінар
18.	Психологічні особливості публічного виступу.	1	Навчально-практична
19.	Мистецтво розмовляти. Уміння контролювати себе під час спілкування.	2	Практикум
20.	Дистанція і голос у спілкуванні	1	Навчально-практична
21.	Розвиваючі вправи.	1	Практикум
22.	Семінар.	1	Семінар
III. Основи конфліктології.			
23.	Конфлікт. Причини його виникнення.	2	Навчально-практична
24.	Механізми психологічного захисту. Методи залагодження конфліктів	1	Практикум
25.	Приховані і виявлені конфлікти.	1	Бесіда
26.	Контроль власної роздратованості і страху в конфліктній ситуації	2	Навчально-практична
27.	Попередження конфліктів Поради виходу з конфліктних ситуацій.	2	Практикум
28.	Семінар.	1	Семінар
29.	Підсумковий урок за II півріччя та навчальний рік.	1	Бесіда

ТЕМА №1(1год.)

Поняття про спілкування. Спілкування як обмін інформацією.

План.

1. Поняття про спілкування.
2. Спілкування як обмін інформацією.
3. Значення спілкування у житті кожної людини.

ТЕМА №2(1год.)

Види та етапи спілкування. Засоби комунікації

План.

1. Різновиди спілкування.
2. Етапи спілкування.
3. Засоби комунікації їх види і значення.
4. Практикум.

ТЕМА №3(1год.)

Бар'єри спілкування. Способи впливу у процесі спілкування.

План.

1. Поняття про бар'єри у спілкуванні
2. Види комунікативних бар'єрів.
3. Способи впливу у процесі спілкування.
4. Практикум.

ТЕМА №4(1год.)

Соціальна роль.

Суспільні та міжособистісні відносини.

План.

1. Використання соціального статусу у комунікативному процесі.
2. Суспільні відносини.
3. Міжособові відносини.
4. Практикум.

ТЕМА №5(1год.)

Механізми взаєморозуміння.

План.

1. Емпатія.
2. Ідентифікація.
3. Співчуття.
4. Рефлексія.
5. Ефект новизни.
6. Ефект первинності
7. Практикум.

82

ТЕМА №6(1год.)

Семінар по раніше вивченим темам.

План.

1. Повторення раніше вивченого матеріалу.
2. Розвиваючі вправи.

ТЕМА №7(1год.)

Комунікативна, перцептивна та інтерактивна сторона спілкування.

План.

1. Сторони спілкування.
2. Особливості кожної сторони комунікативного процесу.
3. Практикум.

ТЕМА №8(1год.)

Риси характеру і їх вираженість у процесі спілкування.

План.

1. Поняття про риси характеру.
2. Роль позитивних та негативних рис у процесі спілкування.
3. Якості, важливі для міжособистісного спілкування.
4. Практикум.

ТЕМА №9(1год.)

Емпатія і рефлексія як способи розуміння людьми один одного.

План.

1. Поняття про емпатію.
2. Рефлексія, її особливості.
3. Практикум.

ТЕМА №10(1год.)

Зворотній зв'язок під час спілкування. Спілкування без масок.

План.

1. Зворотній зв'язок у спілкуванні
2. Важливість щирості та відкритості комунікативного процесу.
3. Спілкування без масок
4. Практикум.

ТЕМА №11(1год.)

Знаки уваги при спілкуванні.

План.

1. Поняття про знаки уваги у міжособистісній взаємодії.
2. Їх значення при побудові комунікативного процесу.
3. Практикум.

ТЕМА №12(1год.)

Семинар по розділу "Процес говоріння".

План.

1. Повторення раніше вивченого матеріалу з даного розділу.
2. Розвиваючі вправи.

ТЕМА №13(1год.)

Процес слухання.

Триактова схема слухання.

План

1. Визначення поняття слухання.
2. Підтримка.
3. З'ясування.
4. Коментування.
5. Практикум.

ТЕМА №14(2год.)

Види слухання. Їх особливості, переваги та недоліки.

План.

1. Види слухання, їх характеристика.
2. Переваги та недоліки кожного виду.
3. Правила емпатійного слухання.
4. Практикум.

ТЕМА №15(1год.)

Стосунки під час спілкування.

Позиції у спілкуванні.

План.

1. Стосунки у спілкуванні
2. Позиції спілкування.

3. Що я слухаю і що я чую.
4. Практикум.

ТЕМА №16(1год.)

Психологічні особливості ведення дискусії.

План.

1. Визначення поняття дискусії
2. Її ознаки.
3. Правила ведення дискусії
4. Практикум.

ТЕМА №17(1год.)

Підсумковий урок за I півріччя.

ТЕМА №18(1год.)

Психологічні особливості публічного виступу.

План.

1. Поняття про публічний виступ.
2. Його характерні ознаки.
3. Практикум.

ТЕМА №19(2год.)

Мистецтво розмовляти.

Уміння контролювати себе під час спілкування.

План.

1. Контроль власної поведінки під час спілкування.
2. Значення емоцій у процесі спілкування.
3. Мова погляду.
4. Жести та міміка.
5. Практикум.

83

ТЕМА №20(1год.)

Дистанція та голос у спілкуванні.

План.

1. Значення дистанції у процесі міжособистісної взаємодії.
2. Темп, висота і сила голосу,
3. Взаєморозуміння та уважність до співрозмовника
4. Практикум.

ТЕМА № 21(1год.)

Розвиваючі вправи.

ТЕМА №22(1год.)

Семінар по розділу "Процес слухання".

План.

1. Повторення раніше вивченого по даному розділу.
2. Розвиваючі вправи.

ТЕМА №23(2год.)

Конфлікт. Причини його виникнення.

План.

1. Поняття про конфлікт.
2. Причини виникнення конфліктів
3. Типи поведінки у конфліктних ситуаціях.
4. Практикум.

ТЕМА №24(1год.)

Механізми психологічного захисту. Методи залагодження конфліктів.

План.

1. Основні механізми психологічного захисту.
2. Їх особливості та характеристика.

3. Методи залагодження конфліктів
4. Практикум.

ТЕМА №25(1год.)

Приховані і виявлені конфлікти.

План.

1. Приховані конфлікти, їх характеристика
2. Відкриті або виявлені конфлікти, їх особливості.
3. Роздуми над висловом "Істина народжується в суперечці".
4. Практикум.

ТЕМА №26(2год.)

Контроль власної роздратованості і страху в конфліктній ситуації.

План.

1. Визначення роздратованості.
2. Страх у конфліктній ситуації
3. Способи боротьби зі страхами різного походження.
4. Практикум.

ТЕМА № 27(2год.)

Попередження конфліктів.

Поради виходу з конфліктних ситуацій.

План.

1. Як попередити конфлікт.
2. Поради виходу з конфлікту.
3. Практикум.

ТЕМА №28(1год.)

Семінар по основам конфліктології

План.

1. Повторення раніше вивченого матеріалу по даному розділу.
2. Розвиваючі вправи.

ТЕМА №29(1год.)

Підсумковий урок за II півріччя та навчальний рік.